

Sygn. akt VI A Ca 1560/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Teresa Mróz

Sędziowie: SA Jan Szachulowicz (spr.)

SO (del.) Mariusz Łodko

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Województwa (...)

przeciwko K. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 2 lipca 2014 r.

sygn. akt IV C 261/11

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt: VIA Ca 1560/14

UZASADNIENIE

Powód - Województwo (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych kwoty 221 350,56 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

Pozwani - K. R. i M. D. wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Na rozprawie w dniu 20 marca 2012 r. powód cofnął pozew w stosunku do pozwanego M. D., na co pozwany wyraził zgodę, co skutkowało wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania stosunku do tego pozwanego.

Wyrokiem z dnia 2 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od K. R. na rzecz Województwa (...) kwotę 221 350,56 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 9 967 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w W.) od K. R. kwotę 8 301 zł tytułem części nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu. Orzeczenie to oparte zostało na następujących ustaleniach i rozważaniach.

W dniu 10 marca 2006 r. Samorząd Województwa (...) (dalej (...)) oraz Akademia (...) - K. R. (dalej Beneficjent) zawarli umowę nr (...) o dofinansowanie projektu „Wyposażenie Akademii (...) w niezbędne środki techniczne i pomoce dydaktyczne”. Na mocy tej umowy strony postanowiły, co następuje.

Instytucja Wdrażająca przyznaje Beneficjentowi na realizację Projektu dofinansowanie w kwocie nie większej niż 197 540 zł, co stanowi 34 % wydatków kwalifikowanych w ramach projektu, w tym środki Funduszu w kwocie nie większej niż 148 155 zł, stanowiące 25,50 % wydatków kwalifikowanych; współfinansowanie z budżetu państwa w kwocie nie większej niż 49 385 zł, stanowiące nie więcej niż 8,50 % wydatków kwalifikowanych projektu .

Beneficjent jest zobowiązany poddać się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu dokonywanej przez Instytucję Wdrażającą, Instytucję Pośredniczącą, Instytucję Zarządzającą oraz inne podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie Beneficjenta lub w miejscu realizacji projektu. Beneficjent jest zobowiązany zapewnić podmiotom prawo wglądu we wszystkie dokumenty, w tym dokumenty elektroniczne związane z realizacją projektu, przez cały okres ich przechowywania. Beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji projektu. Beneficjent zgłasza w formie pisemnej Instytucji Wdrażającej zmiany dotyczące realizacji projektu przed ich wprowadzeniem i nie później niż na 1 miesiąc przed planowanym zakończeniem realizacji projektu. Instytucja Wdrażająca może rozwiązać niniejszą umowę z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia w przypadku, gdy Beneficjent zaprzestął realizacji projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z niniejszą umową. W przypadku rozwiązania umowy z powodów, o których mowa w ust. 1 i 2, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania, w terminie wyznaczonym przez Instytucję Wdrażającą na rachunek przez nią wyznaczony - § 17 ust. 3.

Na zabezpieczenie prawidłowości realizacji umowy Beneficjent wniósł zabezpieczenie w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową i poręczeniem wekslowym na kwotę 197 540 zł wraz z ustawowymi odsetkami. W dniu 27 września 2010 r. powód wypełnił ten weksel na kwotę 221 350,56 zł, którą pozwana miała zapłacić w dniu 10 września 2010 r.

Pozwana prowadziła przedmiotową działalność gospodarczą w budynku zlokalizowanym w W. przy Al. (...) na podstawie umów najmu zawartych w dniach 13 lipca 2004 r. i 17 listopada 2004 r. z (...) sp. z o. o. w W.. Przedmiotem najmu według pierwszej umowy był lokal użytkowy o łącznej powierzchni 137,60 m², z czego 14,95 m² znajdowało się na parterze, natomiast 122,65 m² na piętrze. Przedmiotem najmu według drugiej umowy był lokal użytkowy o łącznej powierzchni 289,60 m², z czego 143 m² znajdowało się na piętrze od strony Al. (...), natomiast 146,60 m² na piętrze od strony ul. (...). Powyższe umowy zostały rozwiązane za porozumieniem stron w dniu 1 lutego 2006 r.

W dniu 1 lutego 2006 r. strony zawarły umowę najmu obejmującą salę (...) na pierwszym piętrze i salę (...) w piwnicy. Wynajmujący wypowiedział tę umowę w czerwcu 2006 r. ze skutkiem na 1 sierpnia 2006 r. W dniu 3 lipca 2006 r. strony uzgodniły, że najemca zobowiązuje się do opuszczenia zajmowanych lokali do 30 września 2006 r.

Wskazane wyżej miejsce prowadzenia działalności gospodarczej pozwana podała we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu złożonym do Departamentu Funduszy Strukturalnych i Pomocowych, a także w oświadczeniu o prawie do dysponowania nieruchomością wymagany jako załącznik do wniosku o dofinansowanie.

W dniu 30 sierpnia 2007 r. u pozwanej została przeprowadzana kontrola trwałości realizacji projektu. Kontrola wykazała, że pozwana bez powiadomienia Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) zmieniła miejsce wykonywania działalności z Al. (...) na ul. (...) w W..

Po przeprowadzeniu kontroli w dniach 21 - 22 lutego 2008 r. przy Al. (...) w W. zespół kontrolujący ponownie stwierdził, że pozwana pod tym adresem nie prowadzi działalności gospodarczej związanej z realizacją projektu.

Pozwana nie przedstawiła też dokumentacji dotyczącej tego projektu, tłumacząc to tym, że dokumentacja ta znajduje się w Urzędzie Kontroli Skarbowej w W..

Po przeprowadzeniu kontroli w dniach 19 - 20 czerwca 2008 r. przy ul. (...) w W. zespół kontrolujący stwierdził brak szeregu środków trwałych, na które pozwana otrzymała dofinansowanie w postaci: pianina używanego, pianina nowego firmy (...), miksera dźwięku, ekranu projekcyjnego, dwóch kamer, dwóch aparatów cyfrowych, projektora, laptopa, centrali telefonicznej, sceny, trzech nawilżaczy powietrza, aparatury studia nagrań, dwóch kompletów maty do ćwiczeń, konstrukcji pod oświetlenie, oświetlenia sal tanecznych oraz okien/witryn antywłamaniowych. Ponadto stwierdził brak dowodów przeniesienia urządzeń trwałych z lokalu przy Al. (...) do lokalu przy ul. (...) w W. określonych w tabeli nr 2 stanowiącej załącznik do notatki służbowej z dnia 22 października 2007 r. oraz szereg innych nieprawidłowości określonych w informacji pokontrolnej z dnia 31 października 2008 r. W trakcie kontroli nie przedstawiono umów dotyczących przeniesienia podłogi, luster, ścian działowych oraz okien/witryn.

W informacji pokontrolnej z dnia 31 października 2008 r. zespół kontrolujący ustalił, co następuje. Beneficjent nie prowadzi wyodrębnionej ewidencji księgowej, nie wywiązując się tym samym z § 12 umowy o dofinansowanie. Beneficjent nie posiada całości środków trwałych zakupionych w ramach projektu w miejscu jego realizacji, jak również unika wyjaśnień oraz dokonania zakupionego sprzętu. Beneficjent zmienił miejsce realizacji projektu bez poinformowania i zgody instytucji wdrażającej, Beneficjent zobowiązany jest do zachowania trwałości projektu przed upływem 5 lat od zakończenia jego realizacji. Zespół kontrolujący ustalił brak zachowania trwałości projektu w tym przypadku i w związku z tym zarekomendował projekt do konieczności rozwiązania umowy i zwrotu całości środków otrzymanych przez beneficjenta w ramach realizowanego projektu.

Pismem z dnia 20 marca 2009 r. (...) na podstawie § 17 ust. 1 pkt 2 w związku z § 10 ust. 3 oraz § 12 ust. 1 umowy rozwiązała z pozwaną z dniem 30 kwietnia 2009 r. umowę z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu m.in. o umowę z dnia 10 marca 2006 r. o dofinansowanie projektu (k. 8-15), informacji pokontrolnej z dnia 31 października 2008 r. (k. 346-348), weksła (k. 5), zeznań świadków J. W. (1) (k-492-493), A. S. (k- 493), L. W. - B. (k. 527-528) i J. S. (k. 529).

W ocenie Sądu Okręgowego, zeznania świadków J. W. (1) i A. S. niewiele wniosły do sprawy. Wprawdzie świadkowie ci twierdzili, że u pozwanej prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgowa, to jednak Sąd nie mógł tego faktu ustalać jedynie na podstawie zeznań świadków. Jeżeli bowiem taka ewidencja była rzeczywiście prowadzona, to pozwana, zamiast zgłaszać na potwierdzenie tego faktu dowód z zeznań świadków, powinna po prostu tę ewidencję księgową okazać. Sąd Okręgowy w pełni dał wiarę zeznaniom świadków zgłoszonych przez powoda z tej przyczyny, że zeznania tych świadków w pełni potwierdzone zostały złożonymi do akt dowodami z dokumentów.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie ulega wątpliwości, że pozwana naruszyła § 10 ust. 1, § 12 ust. 1 i § 15 ust. 1 umowy. Pozwana uchybiła wynikającemu z § 10 ust. 1 obowiązkowi poddania się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu, co w głównej mierze wynikało z niezgłoszenia przez nią Instytucji Wdrażającej zmiany miejsca realizacji projektu. W trakcie przeprowadzania kontroli w dniach 30 sierpnia 2007 r. oraz 21-22 lutego 2008 r. pozwana nie prowadziła już działalności gospodarczej w miejscu określonym we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, a także w oświadczeniu o prawie do dysponowania nieruchomością wymaganym jako załącznik do wniosku o dofinansowanie, tj. przy Al. (...) w W.. Umowy najmu z 13 lipca 2004 r. i 17 listopada 2004 r. zostały bowiem rozwiązane za porozumieniem stron już w lutym 2006 r. Natomiast umowa najmu zawarta 1 lutego 2006 r. obejmująca salę (...) na pierwszym piętrze i salę (...) w piwnicy została wypowiedziana najemcy przez wynajmującego ze skutkiem na 1 sierpnia 2006 r. W dniu 3 lipca 2006 r. strony najmu podpisały porozumienie, na mocy którego najemca zobowiązał się do opuszczenia zajmowanych lokali do dnia 30 września 2006 r. Zatem pozwana już w lutym 2006 r. wiedziała, że musi opuścić zajmowane pomieszczenia, a mimo to nie poinformowała Instytucji Wdrażającej o zmianie miejsca realizacji projektu. Zmiana miejsca realizacji projektu uniemożliwiła Instytucji Wdrażającej przeprowadzenie kontroli trwałości projektu. Zatem pozwana zataiła istotne informacje z punktu widzenia realizacji projektu.

Istotne naruszenie przez pozwaną § 15 ust. 1 umowy polegało nie na samym fakcie przeniesienia miejsca realizacji projektu, tylko na niezgłoszeniu tej zmiany Instytucji Wdrażającej. Ponadto pozwana wprowadzała powoda w błąd co do tej okoliczności, twierdząc w piśmie z dnia 10 września 2007 r. (k- 331), że w związku z poszerzeniem działalności i uruchomieniem nowych usług Akademia (...) przeniosła salę (...) do nowej filii na ul. (...).

Zdaniem Sądu okręgowego, pozwana naruszyła też § 12 ust. 1 umowy, tj. nie prowadziła odrębnej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji projektu. W czasie kontroli w dniach 21-22 lutego 2008 r. pozwana nie przedstawiła dokumentacji dotyczącej realizowanego projektu oświadczając, że dokumentacja księgowa znajdowała się w tym czasie w dyspozycji Urzędu Kontroli Skarbowej w W.. Oświadczeniu pozwanej zaprzeczyło pismo Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w W. z dnia 30 kwietnia 2008 r., z którego treści wynikało, że w związku z trwającą kontrolą skarbową nr (...) Urząd nie pobrał żadnych dokumentów źródłowych dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą „Akademia (...) - K. – R.” (k- 341-342). Ponadto pozwana nie zareagowała na zobowiązanie zespołu kontrolującego do przedstawienia dowodów, na podstawie których możliwa byłaby zmiana wniosków z kontroli wynikających i dowodów przekazania dokumentacji księgowej na potrzeby tej kontroli.

Poza tym pozwana, według Sądu Okręgowego, środki trwale wyszczególnione w informacji kontrolnej wykorzystywała niezgodnie z umową. Sama pozwana przyznała tą okoliczność w piśmie z dnia 18 listopada 2008 r. (k- 349-352), w którym oświadczyła, że scena przenośna jest udostępniana odpłatnie osobom trzecim, rampy oświetleniowe są wykorzystywane na potrzeby Fabryki (...), pianino pozostaje w przedszkolu przy ul. (...), wykorzystywała środki trwale poza granicami województwa (...), tj. w M. i K.. W piśmie tym pojawia się sprzeczność dotycząca miejsca przechowywania ramp oświetlenia, gdyż z jednej strony pozwana twierdziła, że rampy oświetlenia są składowane w magazynie w jej miejscu zamieszkania, a z drugiej strony, że są składowane przy ul. (...). Na rozprawie w dniu 20 marca 2012 r. pozwana oświadczyła, że część z tych środków trwałych wywoziła na warsztaty nad morze. Z powyższego wynika, że środki trwale zakupione w ramach dofinansowania pozwana wykorzystywała niezgodnie z umową. Pozwana, zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, wywoziła część zakupionego w ramach projektu sprzętu poza granice województwa (...), co było niedopuszczalne w ramach projektów realizowanych w ramach (...), a także użytkowała zakupiony sprzęt niezgodnie z przeznaczeniem (użyczenie osobom trzecim). Pozwana w trakcie kontroli trwałości projektu nie przedstawiła zespołowi kontrolującemu części sprzętu oraz wyposażenia zrefundowanego z (...). Większość zakupionego w ramach projektu sprzętu znajdowała się i była użytkowana poza miejscem realizacji projektu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, inwestycja, której podjęła się pozwana jest dotowana środkami publicznymi i jako taka powinna być realizowana w obszarze wspieranego podregionu. Środki pochodzące z Unii Europejskiej mają charakter środków publicznych i muszą podlegać kontroli. Niepoddawanie się kontroli może narazić podmioty korzystające z takiej formy pomocy na odebranie dofinansowania.

Przedstawione powyżej okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego, świadczą o realizacji przedmiotowego projektu przez pozwaną niezgodnie z umową oraz uzasadniały rozwiązanie umowy przez powoda i zwrot przez Beneficjenta otrzymanego dofinansowania. Powód, działając w oparciu o § 17 ust. 3 umowy ma więc prawo żądać zwrotu dofinansowania.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego pozwana zaskarżyła w całości apelacją zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:

a) art. 10 ustawy - Prawo wekslowe poprzez brak rozstrzygnięcia, czy weksel, którego zapłaty w pozwie dochodził powód, został jako weksel in blanco uzupełniony zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem (deklaracja wekslowa), co kwestionowała pozwana, a przez to nierozstrzygnięcie istotnego zagadnienia w sprawie,

b) art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej interpretacji zawartej przez strony umowy o dofinansowanie z 10 marca 2006 r. w zakresie § 17 ust. 3 przez przyjęcie, że zgodnie z tym postanowieniem umownym powstanie zobowiązania po stronie Beneficjenta do zwrotu otrzymanego dofinansowania zależne było nie tylko wyłącznie od wystąpienia powodów rozwiązania tej umowy określonych w oświadczeniu o jej rozwiązaniu (tu: § 17 ust. 1 pkt 2) w zw. z § 10 ust. 3 i § 12 ust. 1 umowy), ale o jego powstaniu mogło zadecydować również spełnienie innych przesłanek w postaci naruszeń umowy przez pozwaną, niewskazanych jako powody rozwiązania umowy w oświadczeniu w tym przedmiocie,

c) art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez dokonanie niewłaściwej interpretacji zawartej przez strony umowy o dofinansowanie w zakresie § 17 ust. 1 pkt 2 przez błędne przyjęcie, że uprawniał on do rozwiązania umowy przez powoda nie tylko w wypadku nierealizowania projektu przewidzianego w umowie przez Beneficjenta w sposób zgodny z umową, ale także w wypadku nierealizowania różnych obowiązków wynikających z tej umowy, a także w wypadku, gdy projekt ten został już zrealizowany, co zostało potwierdzone kontrolą,

d) art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 353(1) k.c. i art. 58 § 2 k.c. poprzez dokonanie niewłaściwej interpretacji umowy o dofinansowanie w zakresie § 17 ust. 3 przez błędne przyjęcie, że uprawniał on do żądania przez powoda zwrotu dofinansowania od Beneficjenta niezależnie od tego, jaki byłby charakter i waga powodów rozwiązania umowy z pozwanym, w tym nawet, jeśli powody te miałyby charakter stricte formalny i niezwiązany z brakiem wypełnienia przez Beneficjenta istotnych obowiązków wynikających z umowy, a także przy zrealizowaniu celu umowy, a zatem przy braku uwzględnienia, że taka interpretacja tego postanowienia umowy stoi w sprzeczności z koniecznością ułożenia stosunku prawnego w taki sposób, aby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku ani zasadom współzycia społecznego, gdyż w przeciwnym razie skutkowałoby to nieważnością takiego postanowienia umownego,

e) art. 354 § 1 k.c. poprzez błędne nieuwzględnienie, przy ustalaniu, czy powód skutecznie rozwiązał umowę o dofinansowanie, a w konsekwencji, czy powstało zobowiązanie pozwanej do zwrotu dofinansowania na podstawie § 17 ust. 3 umowy, celu społeczno-gospodarczego oraz zasad współzycia społecznego, zgodnie z którymi zobowiązania wynikające z umowy powinny być realizowane, a uprawnienia dochodzone,

f) art. 5 k.c. w zw. z

- art. 158 i nast. Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), obecnie art. 174 i nast. Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczących zasady spójności gospodarczej i społecznej,
- motywem 1 i 7 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego ogólne przepisy w sprawie funduszy strukturalnych,
- odpowiednimi regulacjami określającymi cele Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (Działanie 3.4. Mikroprzedsiębiorstwa) zawartymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z 25 sierpnia 2004 r. w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006, wydanymi w oparciu o przepisy ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju,
- przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z 17 listopada 2004 r. w sprawie udzielania pomocy we wspieraniu inwestycji i doradztwa w przedsiębiorstwach,

poprzez błędne niezastosowanie i nieuznanie, że rozwiązanie umowy o dofinansowanie, a w konsekwencji żądanie zwrotu dofinansowania z tej przyczyny, nawet gdyby powody tego rozwiązania wskazane przez powoda wystąpiły, stanowiłoby nadużycie prawa podmiotowego przez powoda oraz byłoby sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności z zasadą słuszności, gdyż w sytuacji, gdy pozwana zrealizowała właściwie projekt określony w umowie, co potwierdziła pierwsza kontrola z 2006 r., realizacja umowy osiągnęła pokładany w niej cel określony we

wskazanych przepisach unijnych i regulacjach dotyczących Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego prowadząc do:

- rozwoju firmy pozwanej dzięki otrzymanemu dofinansowaniu,
- poprawie jej konkurencyjności i zdolności inwestycyjnej,
- zwiększeniu przez nią zatrudnienia i współpracy z innymi przedsiębiorcami,
- pozytywnym wpływie jej przedsiębiorstwa na rynek lokalny (obroty handlowe z lokalnymi firmami),
- pozytywnym wpływie przedsiębiorstwa pozwanej na społeczność lokalną (zajęcia kulturalne dla dzieci i dorosłych, w tym niepełnosprawnych, co ułatwia socjalizację),
- natomiast konieczność zwrotu całego dofinansowania wraz z odsetkami za okres ponad 8 lat, tj. w łącznej kwocie ponad 320 000 zł, doprowadziły do:
- upadku firmy pozwanej i popadnięcia przez nią w trudną sytuację materialną, czyli pogorszenia jej sytuacji w stosunku do tej, którą miała przed uzyskaniem dofinansowania,
- zwolnienia zatrudnianych pracowników,
- zaprzestania wykonywania działalności i pozytywnego oddziaływania na rynek i społeczność lokalną, przy jednoczesnym uzyskaniu przez powoda znaczącego przysporzenia w stosunku do przekazanej kwoty dofinansowania (obecnie na poziomie ok. 170 000 zł, czyli ponad 110 % kwoty dofinansowania wynoszącego 154 507,17 zł),

więzałoby się zatem dla pozwanej z nadmierną represją w sytuacji, gdy cel udzielenia jej pomocy został osiągnięty i mógłby nadal być osiągany w przyszłości nawet w przypadku wystąpienia powodów rozwiązania umowy wskazywanych przez powoda, natomiast zwrot dofinansowania z odsetkami prowadziły do zaprzepaszczenia tego celu,

g) art. 30 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 poprzez nieuwzględnienie, że dla stwierdzenia niekorzystnych dla Beneficjenta skutków jakichkolwiek zmian w zakresie projektu po jego zrealizowaniu należy ustalić łączne spełnienie przesłanek ujętych w tym przepisie, warunkujących wystąpienie znacznej modyfikacji (a nie każdej), a stwierdzenie takiej znacznej modyfikacji może być podstawą żądania zwrotu dofinansowania przez Instytucję Wdrażającą jedynie w wypadku, gdy rozwiązanie umowy nastąpiłoby z tego powodu (podczas gdy nie zostało to wskazane w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie, a powód nie zgłaszał zarzutów do zmiany adresu przez pozwaną, tylko do braku formalnego niepoinformowania go o tym),

h) art. 484 § 2 k.c. poprzez niezastosowanie dla potrzeb rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie i nieuznanie, że zastrzeżenie zawarte w § 17 ust. 3 umowy o dofinansowanie jest analogiczne do zastrzeżenia kary umownej, która podlega zmniejszeniu, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane lub też jest ona rażąco wygórowana, które to okoliczności zaszły w niniejszej sprawie i nawet niezależnie od pozostałych podstaw, także z tego względu roszczenie powoda powinno zostać oddalone z uwagi na redukcję w całości zobowiązania pozwanej mającego charakter kary umownej,

i) z ostrożności (jako zarzut o węższym zakresie) - art. 481 § 2 k.c. i art. 359 § 2 k.c. poprzez błędne zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 221 350,56 zł od dnia 20 października 2010 r. do dnia zapłaty, podczas gdy w § 17 ust. 3 umowy o dofinansowanie strony ustaliły stopę odsetek w wysokości takiej, jak odsetki od zaległości podatkowych,

2. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 207 § 3 k.p.c. w dawnym brzmieniu, 217 §1 i 2, art. 227, art. 292 oraz art. 299 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie lub oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy i pominięcie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, uzasadniających oddalenie powództwa, tj. następujących dowodów i okoliczności:

- oddalenie wniosku o przesłuchanie świadka K. T. na okoliczność prowadzenia przez biuro (...) sp. z o.o. odrębnej ewidencji księgowej pozwanej dotyczącej realizacji projektu objętego umową - zgłoszonego w piśmie procesowym pozwanej z 17 lutego 2014 r., zgodnie z zobowiązaniem nałożonym przez Sąd na rozprawie w dniu 5 lutego 2014 r.,
- oddalenie wniosku o przeprowadzenie oględzin (wizji lokalnej) w siedzibie pozwanej na okoliczność, iż wszelkie środki z dotacji uzyskanej w ramach umowy o dofinansowanie zostały wykorzystane przez pozwaną w sposób prawidłowy oraz że wszystkie sprzęty objęte projektem znajdują się w siedzibie pozwanej lub jej magazynie, zgłaszanego jeszcze w odpowiedzi na pozew i ponawianego w piśmie procesowym z 17 lutego 2012 r., a błędnie oddalonego przez Sąd na podstawie art. 207 § 3 i 227 K.p.c.,
- pominięcie wniosków dowodowych pozwanej z dokumentów złożonych do akt sprawy poprzez nieodniesienie się do nich i brak ich uwzględnienia przy rozstrzygnięciu sprawy,
- pominięcie dowodu z przesłuchania pozwanej w charakterze strony na okoliczność zrealizowania projektu w sposób zgodny z umową o dofinansowanie, pozytywnych wyników kontroli przeprowadzonej przez powoda z 2006 r. po zrealizowaniu projektu, prowadzenia przez pozwaną odrębnej dokumentacji księgowej dotyczącej realizacji projektu, okoliczności zmiany adresu prowadzenia działalności gospodarczej przez pozwaną, poinformowania o tym powoda oraz braku negatywnego wpływu tej zmiany na realizację projektu zgodnie z umową, przeniesienia do nowego miejsca i dalszego wykorzystywania przedmiotów objętych dofinansowaniem zgodnie z umową w tym zakresie, poddania się przez pozwaną kolejnym kontrolom przeprowadzanym przez powoda, zapewnienia przez pozwaną powodowi prawa wglądu we wszystkie dokumenty związane z realizacją projektu i osiągnięcia celu umowy z uwagi na rozwój firmy pozwanej dzięki otrzymanemu dofinansowaniu,

/pozwana podniosła, że nie zgłosiła zastrzeżenia co do oddalenia przez Sąd pierwszej instancji części jej wniosków dowodowych na rozprawie w dniu 18 czerwca 2014 r., gdyż nie znała treści art. 162 k.p.c., a była na tym posiedzeniu obecna sama, bez pełnomocnika, który wniósł o odroczenie rozprawy z uwagi na niemożność stawiennictwa z powodu pogrzebu, jednak Sąd przeprowadził rozprawę, gdyż pismo pełnomocnika (k. 526) wysłane mailem na adres BOI, na ok. 2 godziny przed rozprawą, otrzymał po zakończeniu tej rozprawy; stanowi to uprawdopodobnienie, zgodnie z art. 162 k.p.c., że pozwana nie zgłosiła tych zastrzeżeń bez swojej winy/

- szeregu okoliczności potwierdzających:
- że projekt został w pełni zrealizowany w 2006 r. zgodnie z umową,
- że pierwsza kontrola przeprowadzana przez powoda tuż po zakończeniu realizacji projektu w 2006 r. nie wykazała żadnych nieprawidłowości w zakresie wykonania przez pozwaną umowy o dofinansowanie, w tym nie stwierdzono braku prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej i sprawdzono dokumenty finansowe dotyczące projektu nie zgłaszając zastrzeżeń (potwierdzone to zostało w informacji pokontrolnej nr (...) przywołanej na str. 2 w pkt 1 w informacji pokontrolnej z 31 października 2008 r. (k. 236v.), potwierdził to również świadek J. S. (rozprawa z 18 czerwca 2014 r.),
- że pozwana, chociaż nie mogła być obecna podczas jednej z wizyt kontrolujących w 2008 r. z uwagi na wskazane przez nią i niekwestionowane przez kontrolujących przyczyny osobiste, upoważniła osobę do jej reprezentacji w tym zakresie i ta osoba była w jej imieniu obecna podczas kontroli (potwierdziła to również świadek L. B., rozprawa z 18 czerwca 2014 r.),

- że dokumentacja dotycząca realizacji umowy była przechowywana w firmie (...) sp. z o.o. świadczącej dla pozwanej usługi w tym zakresie, powód był o tym poinformowany i mógł przeprowadzić kontrolę tej dokumentacji także w 2008 r., natomiast zgodnie z zeznaniami świadków J. W. (1) i A. S. (rozprawa z 5 lutego 2014 r.) powód nie zwracał się o udostępnienie tej dokumentacji,
- że firma pozwanej rozwinęła się dzięki dofinansowaniu otrzymanemu w ramach umowy, wzrosła liczba klientów firmy z ok. 500 do ok. 2000, firma zwiększyła liczbę zatrudnianych pracowników, zmiana adresu wykonywania działalności przez pozwaną polepszyła warunki wykonywania tej działalności i była korzystna dla klientów, w tym dzieci i niepełnosprawnych korzystających z zajęć tanecznych, firma pozwanej została umieszczona przez Tygodnik (...) na pierwszym miejscu wśród najlepszych szkół tańca w W., o czym pozwana informowała powoda w piśmie z 8 maja 2007 r. (k. 102-103),
- okoliczności, że w wezwaniach do spełnienia świadczenia z czerwca i października 2009 r. żądano od pozwanej zwrotu środków przekazanych przez (...), podczas gdy w 2006 r., kiedy pozwanej zostało przekazane przez powoda dofinansowanie w ramach umowy jednostka ta nie istniała (powstała w 2007 r., okoliczność bezsporna) nie mogła więc przekazać żadnych środków,

b) art. 258 k.p.c. poprzez uwzględnienie przez Sąd wniosku dowodowego powoda zawartego w piśmie procesowym z 27 marca 2012 r. w zakresie przesłuchania w charakterze świadka L. W.-B. i J. S., pomimo braku jakiegokolwiek oznaczenia faktów, które miałyby zostać stwierdzone zeznaniami wskazanych świadków (w razie nieuwzględnienia tego zarzutu pozwana wskazuje, że zeznania te częściowo potwierdzają jednak okoliczności przez nią przedstawiane, nieuwzględnione przez Sąd, na co wskazuje w treści apelacji i co wynika też z innych dowodów w sprawie w postaci dokumentów),

c) art. 230 k.p.c. poprzez błędne niezastosowanie i pominięcie, iż szereg okoliczności zostało przez powoda przyznanych przez brak wypowiedzenia się w stosunku do nich (tzw. milczące przyznanie), tj.:

- okoliczności, iż projekt został w pełni zrealizowany w 2006 r. zgodnie z umową,
- okoliczności, iż pierwsza kontrola przeprowadzana przez powoda tuż po zakończeniu realizacji projektu w 2006 r. nie wykazała żadnych nieprawidłowości w zakresie wykonania przez pozwaną umowy o dofinansowanie, w tym nie stwierdzono braku prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej i sprawdzono dokumenty finansowe dotyczące projektu nie zgłaszając zastrzeżeń,
- okoliczności, iż pozwana lub osoby działające w jej imieniu proponowała osobom działającym w imieniu powoda, przeprowadzającym kontrolę w 2008 r., udostępnienie do kontroli dokumentacji związanej z realizacją projektu w ramach umowy znajdującej się w firmie księgowej (...) sp. z o.o., która obsługiwała w jej imieniu umowę i przechowywała tę dokumentację,
- okoliczności, iż pozwana informowała powoda o nowym adresie wykonywania działalności gospodarczej na ul. (...) w W. pismem z 25 czerwca 2006 r. (k. 94-95), a następnie pismem z 10 września 2007 r. (k. 331),
- okoliczności, iż firma pozwanej rozwinęła się dzięki dofinansowaniu otrzymanemu w ramach umowy,

d) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez błędy i braki w uzasadnieniu wyroku, uniemożliwiające pełne dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia, tj.:

- niepodanie w sposób precyzyjny i wyczerpujący przyczyn, dla których Sąd oddalił lub pominął istotne dowody, w tym dowód z przesłuchania pozwanej ograniczając się jedynie do jej przesłuchania informacyjnego, a także pominął wskazane wyżej okoliczności w sprawie,

- brak całościowego odniesienia się do stanowiska i argumentacji prezentowanej przez stronę pozwaną w toku sprawy, w tym do tak istotnej kwestii jak zarzut niezgodnego z deklaracją wekslową wypełnienia przez powoda weksla in blanco, na podstawie którego powód dochodził zapłaty w pozwie,

- błąd w zakresie ustaleń faktycznych, poprzez stwierdzenie przez Sąd, że w danym dokumencie kontrolujący stwierdzili jakąś okoliczność bez wskazania, czy Sąd przyjął, że ta okoliczność miała rzeczywiście miejsce i bez podania, jakie stanowisko co do tej okoliczności prezentowała pozwana odnosząc się do zdania kontrolujących,

- brak precyzyjnego powiązania przez Sąd każdej wskazanej w uzasadnieniu okoliczności z naruszeniem, zdaniem Sądu, przez pozwaną konkretnego postanowienia umowy o dofinansowanie, przy ogólnym stwierdzeniu, że przedstawione okoliczności świadczą o realizacji projektu przez pozwaną niezgodnie z umową oraz uzasadniają rozwiązanie umowy przez powoda, podczas gdy nie wszystkie z tych okoliczności były wskazywane przez powoda jako przyczyna rozwiązania tej umowy w oświadczeniu w tym przedmiocie,

- użycie niezrozumiałych sformułowań, jak „unika wyjaśnień oraz dokonania zakupionego sprzętu”,

- oparcie ustaleń faktycznych na zeznaniach świadków bez przytoczenia, które z wypowiedzi tych świadków miałyby być podstawą ustaleń Sądu,

- stwierdzenie, że środki trwałe, wyszczególnione w informacji kontrolnej, pozwana wykorzystywała niezgodnie z umową bez wskazania, o który dokument w postaci informacji kontrolnej chodzi,

e) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów przez błędną i niezgodną z zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego ocenę wiarygodności i mocy dowodów, a w konsekwencji sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego i błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy zakresie:

e.1.

błędne wnioskowanie z faktu, że „pозwana nie przedstawiła zespołowi kontrolującemu dokumentacji dotyczącej realizowanego projektu oświadczając, że dokumentacja księgową znajdowała się w tym czasie w dyspozycji Urzędu Kontroli Skarbowej w W.”, a „oświadczeniu pozwanej zaprzeczyło pismo Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie z dnia 30 kwietnia 2008 r., z którego treści wynikało, że w związku z trwającą kontrolą (...) Urząd nie pobrał żadnych dokumentów źródłowych dotyczących prowadzonej przez pozwaną działalności gospodarczej”, że pozwana nie prowadziła odrębnej ewidencji księgowej zgodnie z § 12 ust. 1 umowy, podczas gdy z twierdzeń pozwanej wynikało, że udostępniła (...) do kontroli m. in. dokumenty związane z umową w biurze jej firmy (...) sp. z o.o. w R., co nie musiało się wiązać z pobraniem tych dokumentów przez (...) rozumianym jako zabranie ich w oryginale z miejsca przechowywania do urzędu i nie oznaczało, że dokumenty te nie mogły zostać skontrolowane przez powoda po zakończeniu ich kontroli przez (...), również we wskazanym przez Pozwaną miejscu ich przechowywania, nie wynikało zatem z tego, że odrębna ewidencja księgową nie była prowadzona ani też, że pozwana nie poddała się kontroli, czy odmówiła prawa wglądu w dokumentację dotyczącą realizacji projektu,

e.2.

błędne ustalenie, że pozwana nie przedstawiła dokumentacji dotyczącej projektu tłumacząc to tym, że dokumentacja ta znajduje się w (...) w W., podczas gdy z pisma pozwanej z 9 kwietnia 2008 r. wynikało jedynie, że dokumentację tę udostępniła (...) w związku z trwającą kontrolą, co w jej przekonaniu uniemożliwiało jednoczesne przeprowadzenie kontroli doraźnej przez powoda, nie zawierało jednak tłumaczenia, że dokumenty te znajdują się w (...), a z innych twierdzeń pozwanej wynikało, że były dostępne w jej biurze księgowym z możliwością skontrolowania po zakończeniu kontroli przez (...),

e.3.

braki w ustaleniach faktycznych poprzez błędne stwierdzenie, że Sąd ustalił określony stan faktyczny, podczas gdy w zakresie szeregu okoliczności Sąd jedynie przywołał stanowisko osób kontrolujących wyrażone w dokumentach kontrolnych, nie wyrażając swojego zdania co do tego, czy te okoliczności miały rzeczywiście miejsce i nie przedstawiając stanowiska pozwanej w tym zakresie, przy jednoczesnym przyjęciu tych okoliczności za podstawę wyrokowania tak, jakby wystąpienie tych okoliczności zostało ustalone, w tym:

- Sąd nie ustalił, że pozwana nie prowadziła odrębnej ewidencji księgowej, a jedynie, iż zespół kontrolujący ustalił w 2008 r., że Beneficjent nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej,

- Sąd nie ustalił, że pozwana nie posiadała całości środków trwałych zakupionych w ramach Projektu w miejscu jego realizacji, jak też dowodów ich przeniesienia pod nowy adres, a jedynie, że zespół kontrolujący tak ustalił, i inne,

e.4.

błędne nieuwzględnienie przy ustalaniu stanu faktycznego zeznań świadków J. W. (1) i A. S. (rozprawa z 5 lutego 2014 r.), z których, jak stwierdził Sąd, wynikało, że odrębna ewidencja księgowa dotycząca realizacji Projektu była przez pozwaną prowadzona, z uwagi na to, że zdaniem Sądu nie mógł tego ustalić jedynie na podstawie zeznań tych świadków, gdyż pozwana powinna taką odrębną ewidencję Sądowi przedstawić, podczas gdy:

- Sąd nie odmówił zeznaniom tych świadków wiarygodności, a jedynie stwierdził, że ich zeznania niewiele wniosły do sprawy, chociaż powyższa okoliczność była istotna,

- pozwana przedłożyła dokumenty księgowe dotyczące realizacji projektu, kontrolowane w ramach kontroli w 2006 r. i opatrzone pieczęciami Instytucji Wdrażającej (powoda) świadczące o ich wyodrębnieniu spośród innych dokumentów księgowych poprzez oznaczenie,

- kontrola przeprowadzona przez powoda w 2006 r. nie wykazała braku prowadzenia przez pozwaną odrębnej ewidencji księgowej dla projektu,

- pierwsza kontrola przeprowadzona w 2006 r. na zakończenie realizacji projektu potwierdziła rzeczową i finansową realizację projektu, co stwierdzone zostało w informacji pokontrolnej nr (...) przywołanej na str. 2 w pkt 1 w informacji pokontrolnej z 31 października 2008 r.,

- z zeznań świadka zgłoszonego przez powoda J. S. (rozprawa z 18 czerwca 2014 r.) wynikało, że kontrola z 2006 r. wykazała, iż wszystkie dokumenty u pozwanej są w porządku, a projekt nadaje się do dofinansowania,

nie było więc podstaw, by nie uwzględnić zeznań ww. świadków i nie uznać, że pozwana prowadziła odrębną ewidencję księgową dotyczącą realizacji projektu;

e.5.

błędny brak stwierdzenia, że umowa nie precyzowała, na czym ma polegać „odrębność” ewidencji księgowej dotyczącej realizacji Projektu, a zatem zgodnie z zasadą „in dubio contra stipulatorem”, wszelkie wątpliwości w tym zakresie winny być interpretowane na niekorzyść powoda, a na korzyść pozwanej, gdyż to powód sporządził projekt umowy o dofinansowanie, a pozwana musiała go zaakceptować w przygotowanej wersji (okoliczność bezsporna),

e.6.

błędne przyjęcie przez Sąd, że dał w pełni wiarę zeznaniom świadków zgłoszonych przez powoda, gdyż zostały one potwierdzone złożonymi do akt dowodami z dokumentów, podczas gdy nie powinno to być jedyne kryterium oceny wiarygodności świadków, Sąd nie wskazał, o które dokumenty chodzi, a niektóre z nich stały w sprzeczności z twierdzeniami świadków (dowody składane przez pozwaną), a Sąd powinien też uwzględnić, że w dużej mierze dokumenty składane przez powoda zostały sporządzone przez wnioskowanych przez niego świadków, nie muszą więc

świadczyć o wiarygodności ich zeznań; ponadto zeznania te w części potwierdzały stanowisko pozwanej, którego Sąd nie uwzględnił,

e.7.

błędny wniosek, że pozwana naruszyła § 10 ust. 1 umowy o dofinansowanie, podczas gdy analiza w tym zakresie była bezprzedmiotowa, gdyż umowa nie została rozwiązana w związku z rzekomym naruszeniem w tym zakresie, a zatem nawet gdyby ono miało miejsce, nie będąc powodem rozwiązania umowy, nie byłoby to przesłanką żądania zwrotu dofinansowania od pozwanej na podstawie § 17 ust. 3 umowy, a ponadto Sąd nie poczynił w tym zakresie ustaleń faktycznych, natomiast dokumenty złożone w sprawie dotyczące wyników kontroli wskazują, że pozwana poddała się kontrolom zarówno w 2006, 2007, jak i w 2008 r.,

e.8.

błędny wniosek, że pozwana naruszyła § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie, podczas gdy Sąd nie poczynił wystarczających ustaleń faktycznych w tym zakresie dokonując też błędnej interpretacji wypowiedzi pozwanej zawartej w piśmie z 9 kwietnia 2008 r.,

e.9.

błędny wniosek, że pozwana naruszyła i § 15 ust. 1 umowy o dofinansowanie, podczas gdy analiza w tym zakresie była bezprzedmiotowa, gdyż umowa nie została rozwiązana w związku z rzekomym naruszeniem w tym zakresie, a zatem nawet, gdyby ono miało miejsce, nie będąc powodem rozwiązania umowy, nie byłoby przesłanką żądania zwrotu dofinansowania od pozwanej na podstawie § 17 ust. 3 umowy, a ponadto Sąd:

- nie poczynił w tym zakresie wystarczających ustaleń faktycznych,
- błędnie uznał, że każda zmiana adresu wykonywania przez Beneficjenta (pозwaną) działalności gospodarczej winna zostać przez niego uprzednio zgłoszona powodowi zgodnie z §15 ust. 1 umowy, podczas gdy postanowienie to obejmowało wyłącznie zmianę dotyczącą realizacji projektu, a zatem nie każdej zmiany dotyczącej Beneficjenta,
- zmiana adresu, pod którym pozwana prowadziła działalność gospodarczą, o ile dokonywana była ona w obrębie W., nie stanowiła zmiany w zakresie lokalizacji projektu w świetle złożonego przez pozwaną wniosku o dofinansowanie, stanowiącego podstawę zawarcia umowy, nie dotyczył jej zatem § 15 ust. 1 umowy,
- realizacja projektu została zakończona, a zatem nie był on w trakcie realizacji,
- powód miał informację o nowym adresie pozwanej i mógł dokonać tam kontroli, czego dowodzi fakt, że kontrola została pod nowym adresem przeprowadzona,
- zmiana adresu była decyzją oznaczającą dobre zarządzanie przedsiębiorstwem pozwanej, słuszną i wymaganą z punktu widzenia ekonomicznego i organizacyjnego (świadek J. W. (1) na rozprawie z 5 lutego 2014 r. zeznał, że pozwana uzyskała tam niższy czynsz i lepszą lokalizację ze względu na popyt), była więc ona zbieżna z celem umowy, jakim był wzrost konkurencyjności pozwanej,

e.10.

błędny wniosek, że pozwana uchybiła wynikającemu z § 10 ust. 1 umowy obowiązкови poddania się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu z uwagi na niezgłoszenie przez nią powodowi zmiany miejsca realizacji projektu, podczas gdy:

- analiza w tym zakresie była bezprzedmiotowa z uwagi na nierozwiązanie umowy z tej przyczyny,

- powód został poinformowany przez pozwaną o nowym adresie pismem z 25 czerwca 2006 r., a następnie pismem z 10 września 2007 r.,

- powód przeprowadził kontrolę pod nowym adresem, czego dowodzą dokumenty pokontrolne,

e.11.

błędny wniosek, że zmiana miejsca realizacji projektu uniemożliwiła powodowi przeprowadzenie kontroli trwałości projektu, podczas gdy:

- analiza w tym zakresie była bezprzedmiotowa, z uwagi na nierozwiązanie umowy z tej przyczyny,

- kontrola w powyższym zakresie została przez powoda przeprowadzona pod nowym adresem, czego dowodzą dokumenty pokontrolne,

- powód, jak sam pisał w pismach procesowych z 6 marca 2012 r. i 4 października 2013 r. i co stwierdził Sąd w uzasadnieniu, nie uznawał za istotne naruszenie umowy samego faktu przeniesienia miejsca realizacji projektu tylko niezgłoszenie tej zmiany powodowi przez pozwaną, przy czym inne dowody, w tym zeznania świadków wskazują, że powód posiadał informację o nowym adresie pozwanej (zeznania świadka J. S. - rozprawa z 18 czerwca 2014 r., pisma pozwanej z 25 czerwca 2006 r. i z 10 września 2007 r., a także pozyskiwał tę informację, jako ogólnodostępną, w Internecie,

e.12

brak podania, na jakiej podstawie Sąd uznał, że informacja zawarta w piśmie pozwanej z 10 września 2007 r. o przeniesieniu sali (...) pod adres na ul. (...) w W. miała być wprowadzeniem powoda w błąd, a nie uznał, że stanowiła ona kolejne poinformowanie powoda o nowym adresie pozwanej,

e.13

błędne stwierdzenie, że środki trwale wyszczególnione w informacji kontrolnej, pozwana wykorzystywała niezgodnie z umową bez wskazania, o który dokument w postaci informacji kontrolnej chodzi, a ponadto przy nieprawidłowym sformułowaniu tego wniosku w danych okolicznościach sprawy, gdyż:

- udostępnianie odpłatnie sceny przenośnej osobom trzecim nie stanowiło wykorzystania jej niezgodnie z umową, nie było zakazane w umowie, a stanowiło prawidłowe działanie gospodarcze z uwagi na możliwość uzyskania z tego tytułu dodatkowych dochodów i poprawę dzięki temu sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa pozwanej, czyli umożliwiała realizację celu umowy, przy czym scena była udostępniana odpłatnie za odpowiednim wynagrodzeniem tylko w czasie, gdy pozwana nie wykorzystywała jej sama, czego jednak nie zaprzestała,

- podobnie wykorzystywanie rampy oświetleniowej na potrzeby Fabryki (...) nie było niezgodne z umową, a świadczyło o zrealizowaniu jej celu, gdyż wiązało się z rozwojem przedsiębiorstwa pozwanej, która współpracowała ze stacjami telewizyjnymi w zakresie realizacji przedsięwzięć kulturalnych o dużym rozmiarze (takich jak wyżej wymienione), do czego, w ramach tej współpracy, wykorzystywana była rampa oświetleniowa,

- pianino było wykorzystywane w przedszkolu w ramach współpracy pozwanej z tym przedszkolem, gdzie odbywały się zajęcia z dziećmi w zakresie tańca realizowane przez firmę pozwanej, co umożliwiała większej liczbie dzieci uczestniczenie w tych zajęciach, w miejscu im znanym, przy dojeździe tylko osoby prowadzącej zajęcia do przedszkola, a bez konieczności dojazdu grupy dzieci i ich rodziców, co było lepszym rozwiązaniem organizacyjnym i potwierdzało również rozwój przedsiębiorstwa pozwanej, a zatem realizację celu umowy,

- czasowe wykorzystywanie niektórych środków w M. i K. również odbywało się w ramach działalności przedsiębiorstwa pozwanej, która dla swych klientów z W. organizowała wakacyjne warsztaty z programem takim,

jak w jej szkole w W., świadczyło zatem o również o rozwoju jej przedsiębiorstwa, nie oznaczało zmiany jego profilu, a stanowiło otwarcie na klientów, którzy potrzebowali bardziej intensywnych kursów codziennych z jednoczesną możliwością połączenia ich z wypoczynkiem letnim (pозwana przedstawiła na tę okoliczność dowody, które Sąd pominął),

- czasowe wykorzystywanie niektórych przedmiotów poza województwem (...) również nie oznaczało wykorzystywania ich niezgodnie z umową, gdyż pozwana nie przeniosła adresu prowadzenia przez siebie działalności poza granice województwa, tylko czasowo realizowała usługi dla klientów z tego województwa poza jego granicami, nadal pozostając jednak przedsiębiorcą zarejestrowanym w województwie (...), gdzie płaciła podatki,

- czasowe przechowanie niektórych środków w magazynie pozwanej również nie było niezgodne z umową, gdyż ich charakter nie przesądzał o konieczności ich przetrzymywania na stałe w miejscu prowadzenia zajęć, w sytuacji gdy akurat nie były potrzebne i mogłyby utrudniać aktualnie prowadzone zajęcia, natomiast pozwana mogła je czasowo przechować w swoim nieodległym magazynie i przewozić do głównego miejsca prowadzenia działalności w przypadku takiej potrzeby; należy to uznać za działanie racjonalne ze względów organizacyjnych i ekonomicznych,

- pozwana nie użyczała, jak uznał Sąd, sprzętu osobom trzecim nieodpłatnie, a udostępniała go odpłatnie, za odpowiednim wynagrodzeniem, czyli w ramach swojej działalności gospodarczej, poprawiając konkurencyjność swojego przedsiębiorstwa, co oznaczało zrealizowanie celu umowy,

- powyższe nie dotyczyło większości sprzętu, jak błędnie przyjął Sąd, nie podając, na jakiej podstawie tak stwierdził,

- powód posiadał informację w powyższym zakresie od pozwanej już w 2006 r. i nie zgłaszał wówczas do niej zastrzeżeń (pismo z 25 czerwca 2006 r.),

a powyższe okoliczności zostały wykazane przedłożonymi przez pozwaną dokumentami i mogły zostać również potwierdzone podczas jej przesłuchania, którego Sąd nie przeprowadził,

e.14

błędny brak rozstrzygnięcia, czy termin spełnienia świadczenia, o którym mowa w § 17 ust. 3 umowy, został pozwanej przez powoda właściwie wyznaczony, skoro w wezwaniach do spełnienia świadczenia z czerwca i października 2009 r. żądano od pozwanej zwrotu środków przekazanych przez (...), podczas gdy w 2006 r., kiedy pozwanej zostało przekazane przez powoda dofinansowanie w ramach umowy, jednostka ta nie istniała (powstała w 2007 r., okoliczność bezsporna), nie mogła więc przekazać żadnych środków, a zatem wezwania były nieprawidłowe i powód nie był uprawniony do wypełnienia weksla in blanco zgodnie z deklaracją wekslową z powodu braku termin spłaty przez pozwaną zobowiązania,

a w konsekwencji powyższych naruszeń błędne uznanie przez Sąd zasadności wskazanych twierdzeń powoda i odmowa uznania twierdzeń pozwanej oraz uwzględnienie żądania pozwu w całości.

Podnosząc powyższe zarzuty pozwana wnosila o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za pierwszą instancję,

2. przeprowadzenie dowodu z:

- przesłuchania świadka K. T. na okoliczność prowadzenia przez biuro (...) sp. z o.o. odrębnej ewidencji księgowej pozwanej dotyczącej realizacji projektu objętego umową,

- oględzin (wizji lokalnej) w siedzibie pozwanej na ul. (...) w W. na okoliczność, iż wszelkie środki z dotacji uzyskanej w ramach umowy o dofinansowanie zostały wykorzystane przez pozwaną w sposób prawidłowy oraz że wszystkie sprzęty

objęte projektem znajdują się w siedzibie pozwanej, zgłaszanego jeszcze w odpowiedzi na pozew i ponawianego w piśmie procesowym z 17 lutego 2012 r., a błędnie oddalonego przez Sąd na podstawie art. 207 § 3 i 227 k.p.c.,

- przesłuchania pozwanej w charakterze strony na okoliczność zrealizowania projektu w sposób zgodny z umową o dofinansowanie, pozytywnych wyników kontroli przeprowadzonej przez powoda w 2006 r. po zrealizowaniu projektu, prowadzenia przez pozwaną odrębnej dokumentacji księgowej dotyczącej realizacji projektu, okoliczności zmiany adresu prowadzenia działalności gospodarczej przez pozwaną, poinformowania o tym powoda oraz braku negatywnego wpływu tej zmiany na realizację projektu zgodnie z umową, przeniesienia do nowego miejsca i dalszego wykorzystywania przedmiotów objętych dofinansowaniem zgodnie z umową, poddania się przez pozwaną kolejnym kontrolom przeprowadzanym przez powoda, prowadzenia przez biuro (...) sp. z o.o. odrębnej ewidencji księgowej pozwanej dotyczącej realizacji projektu i przechowywania w tym biurze dokumentacji z tym związanej, zapewnienia przez pozwaną powodowi prawa wglądu we wszystkie dokumenty związane z realizacją projektu, choroby pozwanej, jej dzieci i matki w okresie kontroli w 2007 i 2008 r. i trudności z tym związanych, a także rozwoju firmy pozwanej dzięki otrzymanemu dofinansowaniu i realizacji umowy, w tym współpracy gospodarczej z innymi podmiotami lokalnymi mającej pozytywne skutki dla rynku lokalnego i społeczności lokalnej (zajęcia z tańca dla dzieci i niepełnosprawnych, zapewnienia dzięki pozwanej dalszego działania zespołowi dziecięcemu (...)),

- dokumentów załączonych do apelacji z uwagi na to, że nie mogły zostać one powołane przed Sądem pierwszej instancji, gdyż zostały sporządzone później lub potrzeba ich powołania powstała później, w tym:

- zaświadczenia lekarskiego z 19 sierpnia 2014 r. na okoliczność wystąpienia trudności ze względów zdrowotnych po stronie pozwanej w 2008 r. (choroba zakaźna krztusiec u pozwanej i jej dzieci) usprawiedliwiających niemożność niezwłocznego reagowania na wszystkie wezwania zespołu kontrolującego (powoda) i zastępowania przy niektórych czynnościach przez osoby upoważnione,

- faktur VAT wystawionych przez pozwaną S. (...) w Dzielnicy (...) m. (...) W. z tytułu organizacji zajęć tanecznych dla dzieci (...) Akademia (...) na okoliczność rozwoju firmy pozwanej dzięki otrzymanemu dofinansowaniu w ramach umowy, korzystnemu wpływowi jej przedsiębiorstwa na lokalną społeczność (...) (i regionalną) poprzez rozwijanie wśród dzieci form spędzania czasu korzystnego dla ich rozwoju fizycznego i kulturalnego, a przez to realizacji celów umowy oraz związaną z tym konieczność czasowego wykorzystywania niektórych sprzętów zakupionych w ramach umowy poza główną siedzibą, dla realizacji jednak celów tej umowy,

- umów zawartych przez pozwaną z lokalnymi firmami i podmiotami na okoliczność rozwoju jej firmy dzięki otrzymanemu dofinansowaniu w ramach umowy, korzystnemu wpływowi jej przedsiębiorstwa na rynek lokalny i społeczność lokalną poprzez rozwijanie współpracy z lokalnymi firmami w ramach prowadzonej działalności i umożliwianie klientom kulturalnego spędzania wolnego czasu z korzyścią dla kondycji fizycznej i kontaktów towarzyskich (taniec), świadczących o zrealizowaniu celów umowy,

- dokumentów dotyczących ubezpieczenia społecznego w ramach firmy pozwanej, rozliczenia podatku dochodowego za ostatni rok, rozliczenia podatku VAT za ostatnie miesiące, wzrostu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie pozwanej na okoliczność rozwoju jej firmy dzięki otrzymanemu dofinansowaniu w ramach poprawy jej konkurencyjności i korzystnemu wpływowi na region województwa (...), świadczących zatem o zrealizowaniu celów umowy,

3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za drugą instancję,

względnie o:

4. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest uzasadniona, a w szczególności uzasadniony jest wniosek apelacyjny o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, a to wobec nierozpoznania przez Sąd Okręgowy istoty sprawy.

Sąd Okręgowy w rzeczywistości stworzył jedynie pozór rozpoznania istoty sprawy, co wynika ze skonfrontowania treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku z zawartością akt sprawy, stanowiskami stron, a w szczególności ze stanowiskiem strony pozwanej.

Pozwana podnosiła cały szereg motywów, względów i faktów, przesądzających – jej zdaniem – o bezzasadności powództwa. Sąd Okręgowy nie poddał ich natomiast w ogóle pod rozwagę i w istocie powielił jedynie w swym uzasadnieniu stanowisko strony powodowej. Rozstrzygnięcie sporu sądowego nie polega jednak jedynie na biernym podzieleniu stanowiska jednej z jego stron. Wymaga poddania rozważaniom każdej kwestii spornej w sposób aktywny, z punktu widzenia zarówno stanowiska strony powodowej, jak i stanowiska strony pozwanej, co określa się mianem roztrząsania sporu, a czego w pierwszej instancji zupełnie zabrakło.

W pierwszej kolejności, przyjęcie przez Sąd Okręgowy określonej wersji zdarzeń wymagało wyjaśnienia, dlaczego Sąd ten nie uwzględnił wersji przeciwnej lub odmiennej. W dalszej zaś kolejności, w celu wyprowadzenia ze zdarzeń określonych następstw niezbędne było wytłumaczenie, z jakich przyczyn Sąd przyjął, że nastąpiły określone skutki prawne oraz dlaczego nie zaakceptował innych ewentualnych skutków prawnych, w szczególności tych oczekiwanych przez tę stronę postępowania, która w materii tej posiadała poglądy odmienne od prezentowanych przez Sąd.

Analiza i ustalanie faktów wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego, którego zwieńczeniem jest dokonanie właściwej oceny materiału dowodowego. Natomiast dla zbadania skutków prawnych ustalonych już zdarzeń, niezbędne jest rzetelne zbadanie stosunku prawnego łączącego strony, który w przypadku tej sprawy wynikał ze stanu prawnego określonego przepisami prawa stanowionego oraz postanowieniami umowy zawartej przez strony.

Omawiany stosunek prawny wyznacza pewien wzorzec postępowania, oczekiwany od stron umowy w różnych możliwych sytuacjach. Na wzorzec ten składają się uprawnienia i obowiązki oraz fakty. Sąd Okręgowy winien zatem, po ustaleniu przebiegu wydarzeń, skonfrontować fakty z wzorcem, w szczególności w odniesieniu do strony pozwanej, ponieważ strona powodowa wywodziła, że do rozwiązania umowy doszło na skutek działań i zaniechań jej kontrahenta. O ile analiza ta doprowadziłaby do wniosku, że pozwanej rzeczywiście można przypisać niewłaściwe realizowanie umowy, wówczas ze stosunku prawnego łączącego strony należałoby wyprowadzić możliwe do zastosowania przez stronę powodową sankcje i porównać je do tych w rzeczywistości zastosowanych.

Sąd Okręgowy zaniechał procedowania w wyżej opisany sposób i w istocie „przyklasnął” jedynie stronie powodowej. Stwierdzenie to znajduje szerokie podstawy, dla przykładu zaś wskazać można na kilka z wielu kwestii.

Wypowiedzenie umowy oparte zostało na ściśle określonych przez powoda przyczynach, a zatem z wyłączeniem innych. Sąd zaś oparł swe stanowisko na szerszych podstawach i nie rozważał, czy powód może skutecznie formułować swe roszczenia powołując się na zdarzenia nieleżące formalnie u podstaw dokonanego wypowiedzenia. Przy czym na marginesie zaznaczyć należy, że pozwana kwestionowała zarówno te przyczyny wypowiedzenia, które mieściły się w czynności prawnej wypowiedzenia, jak i te szersze, podniesione przez Sąd Okręgowy.

Umowa zawarta przez strony milczy w kwestii ewentualnego ujawnienia aktywności powódki w miejscowościach nadmorskich. W ocenie pozwanej, nie naruszyła ona umowy tego rodzaju działaniem, a to z uwagi na miejsce zamieszkania beneficjentów świadczonych przez pozwaną usług. Zagadnienie to wymagało dokonania wykładni umowy, zgodnie z dyrektywami zawartymi w Kodeksie cywilnym. Sąd Okręgowy nie ustalił rzeczywistej treści umowy w tym spornym zakresie (wykładnia), w to miejsce „przytaknął” powodowi.

Pozwana podnosiła, że „projekt” został już faktycznie zrealizowany, że w świetle postanowień umowy łączącej strony miało to istotne znaczenie dla oceny roszczeń powoda. Twierdzenia te pozwana opierała na dowodach. W stanowisku Sądu Okręgowego nie można jednak odszukać ustaleń ani motywacji w tym zakresie.

Istotne znaczenie miało dokonanie precyzyjnej wykładni § 17 ust. 1, 2 i 3 umowy oraz powiązanie poszczególnych elementów wymienionych w tych postanowieniach, a to w celu udzielenia odpowiedzi na pytanie, w jakiej dokładnie sytuacji i w jakich warunkach możliwe było złożenie przez powoda skutecznego oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy. Sąd pierwszej instancji nie przeprowadził właściwego wyводу również w tym zakresie, przy czym we wskazanych ramach należało między innymi wyjaśnić, czy § 17 ust. 2 umowy mógł stanowić samoistną podstawę wypowiedzenia umowy.

W stosunku do wyżej wskazanych kwestii, ale także wiele innych, pozwana nawiązała w licznych zarzutach apelacyjnych. Problematyka objęta tymi zarzutami nie znalazła wyjaśnienia w stanowisku przedstawionym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Pozór rozpoznania istoty sprawy (do czego doszło w sposób wskazany już powyżej) zbiega się więc z istotnym naruszeniem art. 328 § 2 k.p.c. Motywy Sądu Okręgowego uniemożliwiają dokonanie instancyjnej kontroli zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy popełnił również błędy w postępowaniu dowodowym. Na przykład nie przesłuchał pozwanej, błędnie stwierdzając, że wniosek dowodowy był spóźniony, choć został złożony już w odpowiedzi na pozew. Pozwana zaś miała w tej sprawie wiele do powiedzenia i zamierzała nadać swemu stanowisku rygor dowodu, różniący się istotnie od stwierdzeń mających walor jedynie faktów przytaczanych przez stronę. Błędem w zakresie postępowania dowodowego towarzyszył brak wyjaśnienia, dlaczego innym dowodom, na które pozwana powoływała się, Sąd nie dał wiary.

Niejasne jest stanowisko Sądu Okręgowego co do tego, jakie poczynił ostatecznie ustalenia. Co do części zdarzeń Sąd ten nie przedstawił bowiem definitywnego ich przebiegu, a jedynie powoływał się na cudze stwierdzenia, że określone okoliczności zaistniały. Tytułem przykładu wskazać można na opisywanie przez Sąd wyników kontroli u pozwanej, co polegało na podawaniu, co stwierdziły osoby kontrolujące, bez ustalenia jednak, czy miało to rzeczywiście miejsce.

Apelacja pozwanej jest niezwykle obszerna i zawiera wyjątkowo dużo zarzutów apelacyjnych. Taki sposób sformułowania środka odwoławczego odpowiada jednak, w przypadku tej sprawy, obfiteści błędów po stronie Sądu pierwszej instancji. Wobec nierozpoznania istoty sprawy, nie ma potrzeby szczegółowego odnoszenia się do wszystkich zarzutów pozwanej na obecnym etapie postępowania. Zagadnienia objęte zarzutami staną się natomiast częścią przedmiotu zainteresowania Sądu rozpoznającego sprawę ponownie.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy będzie miał na uwadze wyżej już przedstawione oceny i wskazania. Podda przy tym swej rozwadze złożone w apelacji wnioski dowodowe. Rozpoznanie tych wniosków przez Sąd Apelacyjny, przy konieczności uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, nie było konieczne. Sąd Okręgowy będzie miał również na uwadze, że w obowiązującym systemie prawa procesowego te okoliczności, które mogłyby zostać udowodnione dokumentami, mogą być zazwyczaj dowodzone również osobowymi źródłami dowodowymi.

Podstawę prawną wyroku Sądu Apelacyjnego stanowią przepisy art. 386 § 4 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c.